

Fakultetene og Universitetsmuseet
Fagforeningene ved UiB
Studentparlamentet

Dato

10.06.2026

Vår referanse

26/45984

Høring - forslag til oppdatert valgreglement for Universitetet i Bergen

Bakgrunn for høringsforslaget

I møte 5. februar 2026, sak 9/26 [Mandat for gjennomgang av valgreglementet](#) satte Universitetsstyret ned en arbeidsgruppe for å gjennomgå valgreglementet for UiB. Gruppen skulle ta utgangspunkt i organisasjonens erfaringer fra gjennomføring av valgene og foreslå eventuelle endringer i valgreglementet for å sikre at det er dekkende, oppdatert og konsistent. Arbeidsgruppen skulle hente inn erfaringer fra organisasjonen og deretter sende forslag til oppdatert valgreglement på høring.

Arbeidsgruppen har bestått av professor og prodekan (JUR), Jørn Jacobsen (leder), førsteamanuensis Jan Oskar Engene (SV), stipendiat Kerstin Almdal (MED), administrasjonssjef Ida Lundberg Samuelsen (PSY) og student Sindre Skollingsberg. Sekretariatet har bestått av Mona Viksøy og Arne Ramslien.

Arbeidsgruppen har, i tråd med oppdraget fra styret, hentet inn organisasjonens erfaringer med gjennomføring av valg. Det er kommet innspill fra Studentparlamentet, Forskerforbundet, NTL, Det psykologiske fakultet, Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Fakultet for naturvitenskap og teknologi og én ansatt.

Arbeidsgruppen skal legge fram sitt forslag til oppdatert valgreglement innen 15. september og Universitetsstyret skal behandle sak om oppdatert valgreglement høsten 2026.

Arbeidsgruppen sender med dette forslag til oppdatert valgreglement på høring og ber fakultetene videreformidle høringen til underliggende enheter. Arbeidsgruppen ber om at hvert fakultet oversender sine innspill samlet innen **høringsfristen 28. august**.

Postadresse

Universitetet i Bergen
Universitetsdirektørens kontor
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:

post@uib.no

Organisasjonsnummer

874 789 542

Saksbehandler

Arne R. Ramslien
Telefon: +47 55582005
Mobil: +47 45245549
E-post: arne.ramslien@uib.no

Nærmere om arbeidsgruppens forslag

Arbeidsgruppen foreslår at det gjeldende valgreglementet endres på flere punkter. Endringene er samtidig av noe ulik karakter. Det eksisterende reglementet er preget av en del språklige feil og svakheter, noe som arbeidsgruppen klart mener bør utbedres. Det er derfor gjort forslag om en rekke slike språklige og formelle endringer. Arbeidsgruppen har også vurdert det eksisterende reglementet som å være i behov av en viss forenkling og opprydding. Gjennomgående er også disse forslagene av mindre karakter og uten substansiell betydning. På enkelte punkter er det foreslått generiske bestemmelser for regler som i dag er likelydende flere steder i reglementet.

Videre, i tråd med mandatet, har arbeidsgruppen arbeidet seg gjennom hele det gjeldende reglementet med tanke på å forbedre reglementet i substans, også med tanke på de spørsmål som er eksplisitt nevnt i mandatet: om valgreglementet legger godt nok til rette for gjennomføring av valgarrangementer, og om reglementet bør inneholde bestemmelser om søkekomiteer. I dette dokumentet omtales noen av de mer prinsipielle spørsmålene som arbeidsgruppen i så måte har drøftet. For øvrig vises det til vedlegg med det samlede forslag fra arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen har vurdert om reglementet bør inneholde bestemmelser om bruk av **søkekomiteer**, eventuelt et forbud mot det. Arbeidsgruppen har konkludert med at det ikke er grunn til å foreslå bestemmelser som legger til rette for bruk av søkekomiteer. Som begrunnelse anføres særlig følgende:

UiBs valgreglement bygger i dag på at nominasjon kommer fra velgerne og at kandidaturer framkommer gjennom prosesser nedenfra. Ordningen med søkekomite kan oppfattes som forsøk på å styre nominasjonsprosessen ovenfra, gjennom en gruppe utpekt av universitetsstyret etter forslag fra rektor som styreleder. Her står universitetsdemokratiets valgte ledelse med nominasjon nedenfra, mot ordningen med topprekrutterte (ansatte) ledere.

Søkekomiteer kan lett bli et kompliserende og begrensende ledd mellom velgere med nominasjonsrett og valgstyret. Ordningen kan skape usikkerhet om hvorvidt velgerne selv kan komme med nominasjoner direkte (etter de krav valgreglementet oppstiller), eller om de må gå gjennom søkekomiteen. Velgerne vil lett kunne få inntrykk av at kandidater funnet og nominert av søkekomiteen veier tyngre universitetspolitisk enn kandidater som «kun» er nominert «på egen hånd» uten å gå gjennom søkekomiteen.

Det vil være vanskelig å unngå at en letekomite får en selvstendig politisk rolle, selv om den skulle være bredt sammensatt. Skulle en søkekomite få fullmakt til å nominere kandidater på eget initiativ, vil søkekomiteen kunne bli et svært mektig organ. Stor makt vil gis til et sentralisert initiativ ovenfra. Søkekomiteen kan gis selvstendig nominasjonsrett, men mandatet kan også begrenses slik at søkekomiteen skal lete og oppfordre kandidater til å stille, men der nominasjon fortsatt må skje av velgerne etter de ordinære krav valgreglementet oppstiller.

Ønske om søkekomite kommer gjerne ved «mellomvalg», det vil si når en sittende rektor søker gjenvalg, og det ikke melder seg utfordrere. Søkekomite ses da på som en mekanisme for å sørge for at det blir et reelt valg for velgerne. Avhengig av tidspunktet for oppnevning av søkekomite, kan oppnevning også ses på som en form for mistillit dersom sittende rektor allerede har signalisert ønske om gjenvalg. Ved et mellomvalg, der rektor søker gjenvalg, kan det videre være negativt å «presse fram» et eller flere kandidaturer for å konkurrere mot en sittende rektor. Slike kandidater kan ha gode grunner til å ville vente med å stille til neste «hovedvalg», heller enn å svekke sitt kandidatur ved å risikere å tape i «mellomvalget».

Arbeidsgruppen foreslår, tilsvarende som at universitetsstyret fastsetter tidspunkt for valg av rektor og til universitetsstyret, at det er fakultetsstyret, ikke valgstyret, som fastsetter **tidspunkt for valg** til dekan og til fakultetsstyret. Ansvar for dette valget bør her ligge på det øverste organet ved den aktuelle institusjonen, som ved valg på universitetsnivå. For øvrig foreslår arbeidsgruppen en klargjøring av rekkefølgen av de ulike valgene på universitetet, men også en forenkling med tanke på tidsintervall mellom disse.

Arbeidsgruppen har drøftet om det bør inngå tydeligere regler om **valgstyrenes ansvar** for å sikre god opplysning og debatt i forbindelse særlig med rektorvalg. Arbeidsgruppen har konkludert med at den viktigste bestemmelsen er den alminnelige bestemmelsen i § 3-1, der det foreslås en utforming som tydeliggjør det mer generelle ansvaret for valgstyret, som grunnlag for valgstyret til å vurdere hvilke aktiviteter den bør ta ansvar for i forbindelse med en valgkamp. Det åpnes her for at valgstyret kan gjøre noe mer selvstendige vurderinger av hvor mange valgmøter valgstyret finner grunn til å ta ansvar for i den konkrete situasjonen, vurdert opp mot arbeidsbelastningen for valgstyret. Det foreslås ikke mer presise beskrivelser av valgstyret sitt ansvar her, da slike lett vil gjøre reglementet for rigid. Samme utgangspunkter ligger til grunn for bestemmelsene om kandidatpresentasjon.

Arbeidsgruppen foreslår endringer i **oppnevningen av nominasjonskomiteen og varighet på oppnevningen**. Endringsforslagene har noe ulik begrunnelse. Det foreslås en oppnevningsperiode på fire år for fast ansatte i undervisnings- og forskerstilling og for teknisk og administrativt ansatte, noe som gir komiteen en adekvat funksjonsperiode svarende til den typiske funksjonstiden til flere av vervene ved universitetet. Det eksisterende regelverket inneholdt samtidig en del uklare formuleringer knyttet til hvor mange komiteer som skal oppnevnes og hvem som skal eller kan foreslå kandidater. Her har arbeidsgruppen gjort forslag til presiseringer. Det bør presiseres at det skal oppnevnes slike komiteer for hvert av valgene til dekan, fakultetsstyre, instituttleder og instituttråd. Det bør også presiseres at hver dekan, og ikke dekanene som en gruppe, skal foreslå fast ansatt ved valg til universitetsstyre. Tilsvarende presisering foreslås for instituttlederene ved valg til fakultetsstyre. Universitetet har videre ikke styringsrett over arbeidstakerorganisasjonene, slik at disse bare gis anledning til å fremme kandidater. Tilsvarende foreslås for studentparlamentet.

Valgbarhet for administrasjonssjef begrenses. Administrasjonssjef er allerede utelukket fra valg til instituttråd, jf. § 8 nr. 3, og etter arbeidsgruppen bør det også være tilfelle for valg til fakultetsstyret. Den samme begrunnelsen som tilsier at de øvrige gruppene som her er utelukket, jf. nr. 2, tilsier at administrasjonssjef blir tatt med i denne bestemmelsen.

Arbeidsgruppen foreslår videre at adgangen til å holde **valg i valgmøte** tas ut. Arbeidsgruppens syn her er at hovedregelen om at valg ved UiB gjennomføres digitalt, bør styrkes. Digital gjennomføring av valget har flere fordeler, både med tanke på notoritet og ikke minst mulighet for bredere valgdeltagelse.

Arbeidsgruppen har videre drøftet **bruk av valg i valgforsamling** og vurdert om også den måten å gjennomføre valget på, bør utgå, i tråd med hovedregelen om elektronisk valg. Hovedregelen om elektronisk valg bør etter arbeidsgruppens syn benyttes i bredere utstrekning enn i eksisterende reglement, og foreslås gjennomført i alle valg med unntak av ledervalg der det bare foreligger ett forslag på en person til det aktuelle vervet. I sistnevnte tilfeller går arbeidsgruppen inn for å beholde den eksisterende adgangen til valg i valgforsamling, da den ordningen synes å ha en viss seremoniell funksjon, for eksempel ved valg av ny dekan. I disse tilfellene bør det likevel gjøres klarere i reglementet at det da ikke er for eksempel fakultetsstyret qua fakultetsstyre, men fakultetsstyret som valgforsamling som foretar valget. Valget bør dermed tydeligere skilles ut fra gjennomføringen av et fakultetsstyremøte, og da ved at fakultetsvalgstyret er ansvarlig for gjennomføringen av dette valget. Valg i valgforsamling kan for øvrig skje både fysisk og digitalt. Arbeidsgruppen foreslår endringer som klargjør dette både for valg av dekan og prodekan og for instituttleder. I denne sammenhengen vil arbeidsgruppen understreke at den forstår regelen om klage i § 15-1 nr. 1 «den som har stemmerett» i vid forstand, slik at selv om valget gjennomføres i valgforsamling, så har alle som i utgangspunktet har stemmerett til organet som utgjør valgforsamlingen adgang til å klage, ikke bare de som inngår i valgforsamlingen. Arbeidsgruppen mener at den forståelsen av klageadgangen er så velbegrunnet at den ikke har funnet grunn til å endre på ordlyden, selv om den kunne vært klarere i så måte: Gjennomføring av valg i valgforsamling bør her forstås nærmest som en delegering av gjennomføringen av valget fra manntallet til valgforsamlingen, men der førstnevnte gruppe beholder sin adgang til å klage på gjennomføringen.

Etter gjeldende § 12-2 skal kandidatene ved preferansevalg listes opp alfabetisk. Ordningen kan lett gi en fordel til kandidater som på grunn av etternavnet får en tidlig plass i opplistingen, da velgerne erfaringsmessig begynner rangeringen sin fra toppen av listen. Den mest rettfærdige ordningen i så måte synes å være **randomisering av stemmeseddelen for hver enkelt velger**, og arbeidsgruppen foreslår derfor det som ny ordning.

Ifølge det eksisterende reglementet har ansatte en plikt til å ta imot valg, jf. § 8-1 nr. 2. Det er likevel generelt ikke i universitetets interesse at personer som av noen grunn ikke ønsker å ta imot valget må fylle vervet. Samtidig er gjennomføring av valget tjent med at det tidlig i prosessen kommer en avklaring på om vedkommende i det hele vil ta imot valget og at vedkommendes innstilling i så måte legges til grunn for den videre prosessen. Arbeidsgruppen foreslår derfor at regelen endres til at man er **pliktig til å ta imot valg dersom man har takket ja til å la seg nominere.**

Vennlig hilsen

Jørn Jacobsen
leder

Høringsnotat fra arbeidsgruppen

Valgreglementet- utkast fra arbeidsgruppen

Arne R. Ramslien
sekretariatsleder